

CU TOȚII NE TEMEM DE VIRGINIA WOOLF

Autor: Iarina Albu | 27 octombrie 2021

Who's Afraid of Virginia Woolf? nu e un film ușor. E un film ce se privește în tensiune, cu durere în suflet, un film lung ce pare adesea prea real. Bazat pe piesa cu același nume a lui Edward Albee scrisă în 1962, care a șocat publicul vremii prin limbajul licențios, a dat un ultim șut într-o luptă de 22 de ani împotriva codului cinematic american și a deschis o nouă era a cinematografului. Însă puterea acestui film nu stă doar în acest aspect. Prin cele patru personaje (Martha, George, Nick și Honey) americanilor vremii li se pune în față o oglindă care le relevă un adevăr ce este greu de înghițit. În era iluzorie a familiei perfecte promovate de președintele conservator Dwight Eisenhower, *Who's Afraid of Virginia Woolf?* prezintă situația reală rezultată în urma propagării unei iluzii. Rezultatul conviețuirii a doi oameni care se iubeau, dar au uitat asta odată cu trecerea anilor. O căsnicie distrusă de schimbarea atât de rapidă a regulilor jocului, încât nu mai știi care reguli ar trebui să rămână neîncălcate.

Filmul prezintă o întâmplare banală, o vizită a unui cuplu tânăr, nou-venit în oraș - Nick și Honey - acasă la un alt cuplu - George și Martha. Ce e neobișnuit e faptul că această vizită are loc dimineața la ora 02:30, că Martha pare să încerce să îl seducă pe Nick și că noaptea e presărată de jocuri psihologice și jonglări delicate între adevăr și iluzie. Cadrele care surprind adesea spatele personajelor sau sunt mișcate și captate din unghiuri bizare provoacă iluzia veridicității, transformând filmul dintr-o dramă în ceea ce pare a fi aproape o încălcare a intimității.

George și Nick sunt profesori la universitatea unde este rector tatăl Marthei. Nick este tânăr, având toată cariera sa profesională (care pare foarte promițătoare) înainte, pe când George nu are decât trecutul, care pare a fi o serie de eșecuri, după cum îi place Marthei să tot aducă în discuție. Inițial, contrastul nu pare a fi doar între cei doi, ci și între cele două cupluri, Martha și George atacându-se unul pe celălalt în mod constant, iar Nick și Honey părând un tânăr cuplu obișnuit și plăcut. Însă titlul filmului, care este reluat sub formă de cântec de mai multe ori pe parcursul nopții, devenind astfel leitmotiv, ne anunță că există un înțeles mai profund pe care ar trebui să-l urmărim. Acesta face referire la scrierile Virginiei Woolf și, în mod special, la romanul *Mrs.*

Dalloway, care prezintă viața de familie așa cum e ea, fără a o îmbunătăți în mod artificial. Astfel, întrebarea „Who’s afraid of Virginia Woolf?” devine „Cui îi e teamă să înfrunte realitatea?”. Alături de referința făcută de Martha la un film de Betty Davis, în care ea este nefericită în căsnicie, ni se indică cu subtilitate că nimic nu este ceea ce pare, că trebuie să fim atenți la orice mic indiciu pentru a discerne iluzia de realitate.

Se simte o diferență clară între raportul dintre George și Martha când sunt singuri și o dată ce intervin spectatori. Înainte de sosirea invitaților, cei doi par să vorbească fără să se audă cu adevărat, doar pentru a umple tăcerea, de parcă ar avea două monologuri care se întrepătrund accidental. Își mai aruncă cu insulte când și când, însă acest fel de interacționa pare pentru ei un soi de *lingua franca*. Aceste scene sunt punctate de momente de detensionare, aproape afectuoase, dar efemere, deoarece pare mereu că persoana care întinde o mână către cealaltă întâlnește un zid de beton. Se simte agresivitatea devenită normă pe parcursul anilor, căldura și afecțiunea devenind suspicioase, o momeală de care trebuie să te păzești ca să nu cazi într-o capcană.

O dată cu sosirea invitaților, George și Martha par că se înarmează, începând un război tacit, unde agresivitatea pasivă și insultele tăioase sunt muniția principală. Încă de la început, George se simte amenințat de Nick, așa că duce un război pe mai multe fronturi.

În pofida faptului că sunt absente, două personaje au o prezență pregnantă și semnificativă: fiul lui George și al Marthei și tatăl Marthei. Tatăl Marthei este motivul pentru care cele două cupluri sunt împreună în acea seară, pentru care Martha îl poate seduce pe tânărul Nick care caută să se afirme, pentru care Nick și Honey nu pleacă din situația incomodă la care îi supun George și Martha. Este, de asemenea, și motivul pentru câteva dintre neajunsurile lui George, el fiind cel care a hotărât că acesta nu e potrivit pentru preluarea titlului de rector când el se va pensiona, că romanul pe care l-a scris nu e demn de publicare. Simțim prin cuvintele Marthei cum acesta îl judecă și îl inferiorizează pe George.

Fiul celor doi pare a fi un subiect tabuu. George o avertizează repetat pe Martha să nu îl aducă în discuție, iar când aceasta îl ignoră și vorbește despre el oricum, George retaliază prin jocuri psihologice. După cum aflăm până la sfârșit, George și Martha nu pot avea copii, așa că au inventat un băiat pentru a diminua suferința, singura regulă a acestui joc fiind aceea de a nu-l aduce în discuție, regulă pe care Martha o încalcă. George se răzbună omorându-l pe băiat la sfârșitul serii. Deși poate părea crud, acest act a fost necesar pentru dezvrăjirea lor, pentru a putea să vorbească din nou unul cu celălalt, fără vreun alt intermediar, pentru a încerca să repare relația lor care atârna de acest fir. Omorând băiatul lor imaginar, George omoară iluzia căsniciei lor, care nu mai era de mult altceva decât o conviețuire forțată, și o obligă pe Martha să înfrunte realitatea, oricât de dureroasă ar putea fi, în speranța că mai există încă ceva care

merită salvat.

Omorârea băiatului survine după ce cuplurile au plecat să îi conducă pe Nick și Honey acasă, oprindu-se pe drum la o sală de dans. George îi umilește pe invitații lor dezvăluind că știe motivul real al căsătoriei lor – Honey a avut o sarcină fantomă – iar Martha îi declară război total, lăsându-l acolo și culcându-se cu Nick. Când o anunță de moartea băiatului, George îi spune că băiatul a murit în timp ce ea și Nick erau „ocupați”, sugerând astfel că iluzia căsătoriei lor a fost curmată deja, el doar punând acest lucru în cuvinte.

În final, *Who's Afraid of Virginia Woolf?* îți amintește că viața e doar o poveste pe care ți-o povestești singur. Uneori aduci și alți oameni care să te ajute să o țeși și atunci e și mai ușor să o scapi de sub control. Tocmai de aceea ne forțează și pe noi să ne punem întrebarea pe care o explorează personajele pe parcursul celor două ore: care este iluzia în care am ajuns să ne complacem? Și suntem oare dispuși să înfruntăm realitatea?

Imagine: Pexels

BIBLIOGRAFIE

Clooney, N. (2010). *The movies that changed us: Reflections on the screen*. Simon and Schuster. 80-92.

Kauffmann, S. (1996). *Who's Afraid Of Virginia Woolf (1966) Screen: Funless Games at George and Martha's: Albee's "Virginia Woolf" Becomes a Film*. New York Times Review. Published. Retrieved from <https://web.archive.org/web/20130926091318/http://movies.nytimes.com/movie/review?res=9E04E3DA1731E43BBC4C51DFB066838D679EDE>

Sobel, B. (2021). *Who's Afraid of Virginia Woolf Theme Wheel*. LitCharts. LitCharts LLC. Retrieved from <https://www.litcharts.com/lit/who-s-afraid-of-virginia-woolf/chart-board-visualization>

Bradford, Wade. (2021, July 31). *'Who's Afraid of Virginia Woolf?' A Character Analysis*. Retrieved from <https://www.thoughtco.com/whos-afraid-of-virginia-woolf-character-analysis-2713540>

Powers, James. (2014, November 20). *'Who's Afraid of Virginia Woolf?': THR's 1966 Review*. Retrieved from <https://www.hollywoodreporter.com/news/general-news/whos-afraid-virginia-woolf-read-750750/>

SparkNotes Editors. (2005). *Who's Afraid of Virginia Woolf?*. Retrieved from

<https://www.sparknotes.com/lit/afraidofwoolf/summary/>